

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Demà es torna a
reunir el Comitè de
la no intervenció.
Cinisme?
Estupidesa?
No.
Complicitat!

EDICIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carrer de Barcelona, 18 — Telèfon 2.º 222

ANY III

Mataró dimecres 30 març 1938

NUM. 525

NÚMERO SOLT: 1,5 CTS
SUBSCRIPCIÓ: 2,50 PESSETES MES

ESTAMPES

L'hora del correu

No és pas d'ara que estem al corrent de l'excel·lència dels serveis postals de França, de la U. R. S. S., dels Estats Units d'Amèrica o de qualsevol dels admirables països nòrdics de Europa. Ja de petits, quan anàvem al Cinema de la Rambla a menjar cacuets i a escriure el planista, ens era servit al llenç l'espectacle civilitzat de les comunicacions perfectes dels pobles cultes.—No em sé estar de recordar ara que parlem d'això cert pel·lícula alemanya en la qual ens presentaven un servei de correus mecanitzat.—Per contrast —Espanya ho ha estat sempre el país dels contrastos—al nostre territori hem estat gairebé a punt de certificar públicament, col·lectivament, la inutilitat del Correu.

El carter rural dels camins i pobles polsosos deixats de la mà de Déu i oblidats fins i tot pel diputat que no li necessitava els vots, ha estat una vergonya de l'Estat, una de les quaranta mil vergonyes del vergonyós Estat espanyol.

I no caldrà que recordem aquell carter urbà sempre carregat de cartes de cap a peus, que cobrava un sou miserable, una miqueta millorat pel procediment de parar la mà a cada casa —oh, la benemèrita institució nostrada de la propina de cinc cèntims: el carter, el sereno, l'escombraire, l'home del diari, el cambrer, etc.—, i que per Nadal intentava recollir els diners necessaris per enar a cal sasire amb un cromo horripilant pel davant i rítmicament macarrònic pel darrere: «El carter deslaja torrons i neules als ciutadans, un pròsper any nou... i si poden caure cinc pessetes que no siguin dos rals.»

I és que, com que els habitants de la península Ibèrica, agafats així a grapat, sense escollir, més aviat se sentien atrets pels toros i els cavalls i els capellans que no pas pels llibres i l'abecedari, per qualsevol ciutadà mitjà del país el rebre una carta era un esdeveniment més poc corrent que tenir una criatura, i l'haver d'escriure-la, més complicat que fer testament.

O si no, fixeu-vos amb la realitat d'això. Salvant algunes capitals—bé ha de quedar bé la Diputació provincial—, a tot arreu té una millor instal·lació un simple comerciant d'olis que el servei postal. No és pas gaire lluny de Mataró, ni d'enlloc, aquell poble que té la bústia a l'interior d'un

Els fills de Catalunya, a l'alçada del seu deure històric

Catalunya, la petita, magnífica i immortal Catalunya, atrau avui, com en els temps gloriosos de la seva gran desada passada, l'atenció de tots els pobles del món. Tots els homes i els pobles lliures tenen els ulls fets damunt d'aquest triangle de terra fèrtil i ubèrrima de la costa oriental de la Península Ibèrica. El formidable aparell bèl·lic que Hitler i Mussolini han posat a disposició d'un miserable militar traïdor, pretén bolcar-se, en una allau incontenible damunt la cobrejada terra catalana per convertir-la en un bàssal de sang i en un munt de runes. Un conglomerat inclassificable de tropes invasores vol envair Catalunya per convertir tota la seva força, tota la seva riquesa, bastida al llarg dels segles per generacions de catalans, en un enorme bofi de guerra. Catalunya es juga en aquest moment el problema vital de la seva existència. No és una qüestió d'ideologies. És, senzillament, cruament, l'ésser o no ésser. Viure o morir. Per a tots els catalans. Que ningú no en dubti. Ni els vacil·lants, ni els pusil·lanimes, ni els que en aquesta hora greu pretenguin devenir abstencionistes, no creguin que la qüestió es plantegi en altres termes. És un problema de vida o mort per a tots els fills de Catalunya.

La nostra Pàtria no serà mai sotmesa als invasors estrangers i als traïdors. «Ningú no pot mancar als imperatius del deure patriòtic ni pot escoltar-se una paraula de defalliment». Aquestes són les paraules del Govern de la Generalitat. «Ni Catalunya ni els seus fills no han estat fets per a la servitud colonial», ens deia ahir, en una emocionada al·locució, el cap del Govern de la República. Els catalans han complert i compliran amb el seu deure. Al front i als llocs de treballs, amb passió de febre, els fills de Catalunya estaran a l'alçada del seu deure històric i impediran, fins a donar la seva sang, que la nostra terra estimada sigui un cementiri i una presó. Catalunya, poble lliure, no pot desaparèixer i no desapareixerà!

celler, a unes golfes, o a l'entrada de ca l'espardenyer...

Pel soldat del nostre Exèrcit Popular, que difícilment para tres mesos a un lloc determinat i gairebé sempre està a centenars de quilòmetres de la seva llar, el correu ha adquirit magnitud astronòmica. Aquell que abans mai no havia rebut a casa un sobre amb el seu nom i adreça escrits al damunt, ara espera carta dia rera dia. Aquell altre que no sabia què era cultivar una correspondència periòdica amb qui fos, ara es passa les hores redactant lletres a mig món. Fins aquell altre que no té amics, ni parents, ni ningú—perquè ell va venir de la zona feixista—, espera quelcom, convençut que no ho ha pas de rebre.

I quan passa l'hora del correu—indeterminada, fluctuant, molt sovint endebades—tots, tots, creuen, els soldats, que el plec de cartes conté, anònimament, entre mig de lantes, aquella lletra moltes voltes il·legible que voldrien que cada hora es repelís.

...Però passen dies i dies i allò no arriba. I cada nova jornada el soldat es pregunta per què l'han oblidat, perdut en el cataclisme de la guerra, o per què és possible que molts cops una pedreta aturi a mig camí el correu que després és reparat al cap de setmanes, de mesos...

A qualsevol soldat li pregunteu què és el que necessita per estar tranquil al front i us contestarà, invariablement, per aquest ordre: Armes, menjar, cartes i tabac.

Els que hem vist de prop això i

n'hem estat també protagonistes—i hem sentit la sed inaplacable de correu—sabem de la màgia d'aquesta paraula i de la transcendental personalitat del carter amb un feix de lletres—blanques i plenes de gargots—als dits.

Ara, la guerra i les seves incidències, ha fet arrugar les cel·les a més de quatre febles d'esperit que no comprenen que la batalla decisiva ha estat, és i serà sempre la última.

Molts d'aquests escriuen a familiars i amics del front. I, incapaces de mesurar l'abast de la seva inconsciència, donen a entendre al soldat—que no necessita consells d'aquesta mena—que la nuvolada no hi ha manera ni vent que la pugui escampar.

Més valdria que s'estiguessin d'escriure. No per altra cosa pas, que per estalviar-se el menyspreu del que té un fusell al seu compte i que no s'encaparra massa pels comunicats de guerra...

Hi ha cartes que el soldat les guarda amb fidelitat d'enamorat, amb devoció mística, que les llegeix avui, demà i l'othora. Són les que fan solemne i àvidament deslizada l'hora del correu.

Hi ha cartes, que així que el soldat les obre, tenen propietat de purgant. Aleshores, aquell tros de paper serveix per la única cosa pràctica possible—i a més a més higiènica—: Després, escampat d'ací d'allà, mostra materialment el fi a què l'ha destinat el combatent.

De la matèria sobreposada, a la lletra, no hi ha diferència. Moltes voltes tampoc n'hi ha entre la lletra, la matèria i el signant de la carta, que arruga les cel·les perquè llegeix els comunicats del front...

J. CASES I BUSQUETS
81 Brigada — 1.º Batalló.

ALELLA VINÍCOLA

MARFIL — Vi fi de taula
VIOLETA—exquisit gran dolç
GUALDA — qualitat superior sec
CONFITERIA BARBOSA

Serà augmentat el preu dels diaris

Amb motiu de l'acord del Govern de la República, acord que deixa en llibertat la Premsa per a augmentar el preu de venda dels diaris, s'han reunit tots els delegats dels periòdics de Barcelona i han acordat augmentar el preu a partir del dia 1 d'abril propiament, i està en estudi la quantia de l'augment, que està en relació amb els augments experimentats pels materials que entren en la confecció dels periòdics.

Informació local

DIETARI

¿De què parlatem, avui?

¿Del temps?

Parlem del temps, doncs.

Fa bo.

El sol ja pica.

Les noies comencen a ensenyar els braços.

No fa calor, però fa bo.

¿Veritat que és molt interessant parlar del temps?—D.

MORALES PAREJA — XERES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CESAR

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Carruja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per fer un present de bon gust.

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»

MORALES PAREJA — XERES

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

NOTA PREGADA.—Se'ns prega la publicació de la següent nota:

Es troba entre nosaltres l'advocat de la Regional C. N. T. de Catalunya, company Lluís de Luna, que ve per aquesta Regió per a assumir les propis de la professió jurídica que exerceix.

Per 50 cèntims poden fer un bon obsequi, amb

ILURENS

postre mataroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA

CONYAC JULIO CÉSAR

de la casa xeressana

MORALES PAREJA

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Obriu comptes lliures

Els comptes lliures no estan subjectes a intervenció de cap mena.

Utilitzeu el xec barrat

Es el distintiu modern del comerç ben organitzat.

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Informació del dia

Barcelona

4 tarda

Comunicat oficial d'anit

EXÉRCIT DE L'EST.—En tots els sectors continua la batalla amb enorme intensitat.

L'enemic aconsegui ocupar Barbastro, a primera hora d'avui, i travessar el riu Cinca, entre Pueyo i Zaidín i entre Abizanda i el Grado.

Al sector de Fraga les tropes republicanes es mantenen heroicament a posicions a l'esquerra del riu i pròximes a la població.

Per la zona de Casp, la lluita adquirí extraordinària violència, i es combaté pels voltants de Maella.

Més al Sud, els atacs enemics foren vigorosament resistits, sense variació sensible de la nostra línia.

L'aviació facciosa actuà sobre Lleida a les 9'30, 10 i 10'30 hores.

A les 13'15, es llurà un combat aeri. Els nostres caces aconseguiren abatre a l'Oest de Lleida, un bimotor i un monopla «Meisserschmidt», i al Nord de Fraga, un altre «Meisserschmidt». En combat posterior, foren abatuts altres dos «Meisserschmidt», a l'Est de Zaidín.

A les 16'15, i en un tercer combat, fou abatut un bimotor «Junker», pels voltants d'Albalet.

EXERCIT D'ANDALUSIA.—Els rebels han insistit en els seus atacs a les nostres posicions de Cornicabre (Sector d'Alcaudete), on han estat novament rotundament rebutjats.

Altres intents realitzats per forces de cavalleria enemiga, que tractaren d'infiltrar-se entre les nostres posicions de Martín, Alcalde i Villagordo, foren igualment, neutralitzats per l'acció eficaç de les forces pròpies.

EXÉRCIT DE LLEVANT.—Aquest matí les nostres tropes iniciaren una acció ofensiva sobre alguns sectors, i aconseguiren ocupar les cotes 1.385, 1.325 i 1.347, prop de Valdeucuenca.

Els pobles de Masegoso i Terriente i la carretera que uneix Bezas a Valdeucuenca, es troben completament dominats pel foc de les armes lleials.

ALTRES EXÉRCITS.—Sense novelat.

L'hora d'estiu

El Diari Oficial de la Generalitat insereix un decret de Presidència donant publicitat al del Govern de la República, en virtut del qual el proper dia 2 d'abril serà avançada seixanta minuts l'hora oficial.—Fabra.

Presidència

A la Presidència de la Generalitat continuen rebent-se telegrams i cartes de protesta contra els bombardeigs i d'adhesió al President Companys.—Fabra.

Economia

El conseller Comorera ha rebut la visita del Director General del Transport, i els senyors Martínez Cuenca, Alvarez del Vayo i altres.—Fabra.

Ajuntament

L'alcalde senyor Salvador s'ha entrevistat amb el senyor Hurtado.

Ha rebut un telegrama de l'alcalde de Brussel·les i un altre del Consell Provincial de Madrid, relatius als bombardeigs.—Fabra.

Denúncies

L'Ajuntament ha denunciat al Jutjat de guàrdia varis establiments per no complir allò que està disposat en matèria de proveïments.

També ha estat denunciada Enriqueta Tomàs, per acaparadora.—Fabra.

Present

El Consell de l'Escola Nova Unificada i l'Institut de les Lletres Catalanes, s'han dirigit al Conseller de Cultura, oferint-se per a coadjuvar en la consecució de la victòria.—Fabra.

Lladres

A la plaça del Teatre uns individus intentaren apoderar-se d'un automòbil.

Foren detinguts per la policia. Eren Andreu Santiago i Manuel Castillo.—Fabra.

Estranger

4 tarda

Amistat

LIÓ.—S'ha constituït un comitè de amistat franco romanesa.

La presidència d'honor serà ostentada per Herriot i la senyoreta Tataresen.—Fabra.

Era natural

PEKIN.—Els japonesos diuen que els agresors del President del Govern central xinès, són comunistes.

Han estat delinqüents moltes persones. Els culpables, no.—Fabra.

El perquè

MOSCOLI.—El «Diari de Moscou» publica un editorial en el qual comentant el darrer discurs de Chamberlain, diu que la política d'aquest senyor és de tolerància envers l'agressor, per tal de no participar en una guerra imminent que els anglesos no volen detenir.—Fabra.

Demà... Demà!

LONDRES.—Demà es reunirà el Comitè de la no intervenció.

Amb aital motiu, un periòdic londinenc afirma que els totalitaris culparan França i la U. R. S. S. de no haver-se retirat els voluntaris abans de l'ofensiva italo-alemanya al front de Aragó.—Fabra.

Converses

WASHINGTON.—Sembla que s'iniciaran unes converses amistoses entre Mèxic i els Estats Units, relatives als problemes econòmics. Fabra.

Suez interromput

LONDRES.—Comuniquen de El Cairo que el pas del Canal de Suez, ha quedat interromput, a vint milles de Port Said, per haver-se enfonsat un vaixell noruec.—Fabra.

Ajuntament de Mataró

Servici d'Assistència Social

Cupó dels Invàlids

Bon Cooperatiu

Es posa a coneixement del públic en general que en el sorteig efectuat avui a la Conselleria d'Assistència Social, corresponent al dia 29 de març del 1938, segons consta a l'acta a poder d'aquesta Conselleria, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al

Número 267

Els números corresponents, premiats amb tres pessetes, són els següents:

067-167-367-467-567-667-767-867-967.

Mataró, 29 de març del 1938.

Urgent

Necessito 32.000 pessetes en 1.ª hipoteca sobre finca rústica a 10 milants de Mataró, tota regadiu, abundantíssima aigua.

Raó: Fermí Galan 261, 1.ª er, de 9 a 12 matí i de 6 a 8 tarda.

IMPRESA MINERVA. — MATARÓ

Llegiu LLIBERTAT

EL SENYOR

Esteve Mach i Julià

MESTRE FUSTER

HA MORT A L'EDAT DE 54 ANYS

E. P. D.

Els seus afligits: esposa, Teresa Pla i Rovira; fills, Josep i Esteve; germans, Joan i Dolors; cunyats, Lluís Salvat, Antoni Pla, Josep Zaragoza, Eulàlia Pla i Matilde Sagué; oncles i ties, nebots carnals i afins, cosins, família tota i les senyoretes Teresa Artigas i Maria Aragonès, en fer saber als amics i coneguts el traspàs del finat, els preguen l'assistència a la casa mortuòria, carrer de Nestor Makno (abans Bisbe Mas), n.º 46, Clínica I. S. S. A., demà dijous, a les TRES de la tarda, per a acompanyar el cadàver al cementiri, pel qual favor els quedaran molt agraïts.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Mataró, 30 de març del 1938.

LA SENYORA

Isabel Poch i Pedemonte

Vídua de Antoni Sans i Coy

HA MORT A L'EDAT DE 77 ANYS

E. P. D.

Els seus afligits fills Antoni i Isabel; fills polítics, Maria Cantarell Montañà i Antoni Dardiñà Bolart; néts, Antoni i Isabel; germà, Joan; nebots, cosins i demés família, en fer saber als amics i coneguts tan trista nova, els preguen l'assistència a la casa mortuòria, carrer de R. Casanova, n.º 1, pis 1.ª er (St. Isidor), demà dijous, a les CINC de la tarda, per a acompanyar el cadàver al cementiri, pel qual favor els quedaran molt agraïts.

Mataró, 30 de març del 1938.